

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 13, No. 1, 2018, pp. 118 - 134

O J E D

An Online Journal
of Education
<http://www.edu.chula.ac.th/>

การพัฒนาแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน

DEVELOPMENT OF AN EVALUATION FORM FOR ASSESSING
EXCELLENCE MANAGEMENT FOR PRIVATE SCHOOLS

นายเอกพล สumanันท์กุล *

Ekapon Sumananthakul

ศ.ดร.ศิริชัย กาญจนวาสิ **

Prof. Sirichai Kanjanawasee, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน และ 2) เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 273 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน มีรูปแบบข้อรายการประเมินเป็นมาตรประมาณค่า 4 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน ได้แก่ การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่า IOC และ CVI การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการตรวจสอบค่าความเที่ยงด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน มีรูปแบบข้อรายการประเมินด้วยมาตรประมาณค่า 4 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ ครอบคลุมเกณฑ์คุณภาพ 7 องค์ประกอบ จำนวน 17 ประเด็นการประเมิน รวม 150 ข้อ 2) คุณภาพของแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน พบว่า มีความตรงเชิงเนื้อหา (ค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 และค่า CVI เท่ากับ 0.978) ด้านความตรงเชิงโครงสร้าง โมเดลการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 78.43$, $df = 67$, $p = .160$, $GFI = .97$, $AGFI = .93$, $SRMR = .025$, $RMSEA = .025$) และด้านความเที่ยง ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.982 และค่าความเที่ยงแต่ละองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.827 ถึง 0.962 ด้านความคิดเห็นของผู้ใช้แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนที่สร้างขึ้นอยู่ในระดับมาก ในมาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้อง

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail address: ekapon.edu.chula@gmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail address: skanjanawasee@hotmail.com

ISSN1905-4491

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop the evaluation form for assessing excellence management for private schools, and 2) to validate the quality of evaluation form for assessing excellence management for private schools. The sample used in this research were 273 private schools in Bangkok Metropolitan Region. The research instruments were the evaluation form for assessing excellence management for private schools, checklist and rating scale form, which comprised 4 levels. The data were analyzed by using index of validity item-objective congruence: IOC, content validity index: CVI, confirmatory factor analysis, and reliability analysis (Cronbach's alpha coefficient).

The research results were as follows: 1) The evaluation form for assessing excellence management for private schools in the checklist and four-level rating scale form, comprised 7 quality criteria in 17 points, 150 items. 2) The validation of the evaluation form for assessing excellence management for private schools found that content validity (IOC index of 0.60 to 1.00 and CVI index of 0.978), construct validity: the excellence in management for private schools model consistently fitted the empirical data (chi-square = 78.43, df = 67, p = .160, GFI = .97, AGFI = .93, SRMR = .025, RMSEA = .025), and the reliability of the evaluation form for assessing excellence management for private schools was of at 0.982 (reliability of each factors ranged from 0.827 to 0.962). The users' opinion on the evaluation form for assessing excellence management for private schools was high in every regard, including utility, feasibility, propriety, and accuracy standards.

คำสำคัญ: การพัฒนาแบบประเมิน / การจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

KEYWORD: DEVELOPMENT OF AN EVALUATION FORM / EXCELLENCE MANAGEMENT

บทนำ

การจัดการศึกษาที่เป็นเลิศนั้น เป็นการจัดการศึกษาที่ยอดเยียมมีคุณภาพสูงสุดตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างคุณภาพแก่ผู้เรียน โดยที่ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) มุ่งให้คนไทยสามารถปรับตัวรองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต มีทักษะในการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงภายใต้สังคมแห่งการเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่ต้องจัดการศึกษาให้เป็นเลิศเพื่อผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นอกจากนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ซึ่งกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่สำคัญเอาไว้ โดยเฉพาะระบบการศึกษาที่มีคุณภาพที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย และระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) กอรปกับยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ

สถานศึกษา ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายสำคัญให้สถานศึกษาจัดกิจกรรม / กระบวนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน มีการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาตามสมรรถนะ รวมทั้ง ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มีเป้าหมายสำคัญให้สถานศึกษาบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยที่ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชากรและพื้นที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) กล่าวคือเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาที่เป็นเลิศให้กับผู้เรียนได้นั่นเอง

โรงเรียนเอกชนเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของประเทศไทย เป็นที่ทราบกันดีว่าโรงเรียนเอกชนมีอัตราการแข่งขันกันเองเพื่อรักษาคุณภาพและมาตรฐาน ตลอดจนความไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชนเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (2556) ได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องนโยบาย ยุทธศาสตร์สำหรับพัฒนาและแก้ไขปัญหาการศึกษาเอกชนให้เข้มแข็ง โดยคณะกรรมการการศึกษาวุฒิสภาได้ระบุสภาพอุปสรรคและปัญหาของโรงเรียนเอกชนไว้ เช่น ปัญหาด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความไม่เท่าเทียมและเสมอภาคกับภาครัฐ ปัญหาการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจเปรียบเทียบกับสถานศึกษาของรัฐซึ่งได้รับเงินอุดหนุนมากกว่า ปัญหาการบริหารจัดการที่ด้อยประสิทธิภาพ เนื่องจากการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนเป็นเหมือนงานฝากไว้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัญหาภาวะเปราะบางข้อบังคับต่าง ๆ ที่ไม่เอื้อให้การบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กฎหมายภาษีโรงเรียนและที่ดิน และปัญหาจากนโยบายของรัฐ เช่น การกำหนดจำนวนและสัดส่วนการรับนักเรียนของภาครัฐที่ไม่ชัดเจน เกิดผลกระทบต่อการรับสมัครนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ภัยคุกคามเหล่านี้ โรงเรียนเอกชนต้องปรับตัวและพัฒนาประสิทธิภาพและศักยภาพของตนเองให้เป็นเลิศทางการศึกษาเพื่อความอยู่รอดของตนเอง

แนวคิดการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ มุ่งหวังให้สถานศึกษามีความเป็นเลิศทั้งด้านวิชาการและด้านการบริหารจัดการ ซึ่งการศึกษาไทยพยายามส่งเสริมสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการโรงเรียนรางวัลพระราชทาน โครงการโรงเรียนดีประจำตำบล หรือโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่อ้างอิงแนวคิดเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) ที่ได้พัฒนาจากโปรแกรมการดำเนินงานที่เป็นเลิศบัลดริจ (Baldrige Performance Excellence Program) ของสถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National Institute of Standards and Technology) ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศนี้มีการศึกษาวิจัยอย่างแพร่หลาย เช่น การประยุกต์หลักการของรางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศต่าง ๆ ด้วยวิธี Benchmarking, การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน, การวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีความเป็นเลิศในประเทศไทยตามเกณฑ์มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ มัลคอร์ม บอลดริจ และการประยุกต์ใช้ Generic Baldrige Framework ในระดับอุดมศึกษา (ศุภลักษณ์ เศษชะพานิช, 2550; เกษศิริ กมล, 2556; Arif, 2007; Ruben et al., 2007) แสดงว่าสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดโปรแกรมความเป็นเลิศบัลดริจด้านการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้ในสถานศึกษาทั่วไป

สำหรับเครื่องมือสำหรับการประเมินนั้น แบบตรวจสอบรายการประเมิน (Checklist) เป็นข้อรายการขององค์ประกอบ คุณสมบัติ ลักษณะ ส่วนประกอบ เกณฑ์ งานหรือมิติต่างๆ ซึ่งพิจารณาแยกเป็นส่วน ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมการประเมินทุกส่วนของมิติที่ต้องการประเมิน ช่วยในการพัฒนางานประเมินให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น สามารถลดโอกาสจากการหลงลืมองค์ประกอบสำคัญ ง่ายต่อความเข้าใจและการนำไปใช้ ลอติทิพลความคลาดเคลื่อนอันเกิดจากอคติ (Halo effect) ช่วยในการพิจารณารายละเอียดแบบแยกส่วนเป็นมิติ และการตัดสินผลการประเมินได้เป็นมิติและสรุปผลการประเมินจากการตัดสินผลในแต่ละมิติได้ (Scriven, 1991; 2000) นอกจากนี้ ยังพบการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น การพัฒนาทักษะการประเมินของครูและนักเรียน เพื่อเสริมอำนาจ, การศึกษาลักษณะความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้สำหรับโรงเรียน, การเทียบเคียงการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู, และการประเมินความพร้อมขององค์การเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการประเมิน (สมพงษ์ ปันหุ่, 2548; ปองภัทร อินทร์พรชัย, 2551; พิรุณเทพ เพชรบุรี, 2551; Walker-Egea, 2014) แสดงให้เห็นว่าแบบตรวจสอบรายการประเมิน สามารถประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการวัดและประเมินผลได้หลากหลายและยังให้สารสนเทศเพื่อการพัฒนาได้อีกด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน โดยพัฒนาเป็นแบบตรวจสอบรายการประเมินในลักษณะของการประเมินการดำเนินงานของโรงเรียน (Formative evaluation) ซึ่งโรงเรียนสามารถนำไปพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีคุณภาพทั้งรายด้านของประเด็นการประเมิน และภาพรวมของการจัดการศึกษา ก่อให้เกิดมาตรฐานของการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนที่เป็นเลิศต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วยจังหวัดนครปฐม นนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา และปทุมธานี จำนวน 1,052 แห่ง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 320 แห่ง โดยผู้แทนของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หรือครูเป็นผู้ตอบแบบประเมิน ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างตามกฎแห่งความชัดเจน (Rules of Thumb) (Schumacker & Lomax, 1996 อ้างถึงในนงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542; Hair et al., 1998 อ้างถึงในนงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ที่ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10 – 20 คนต่อตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยหนึ่งตัวแปรสำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรพหุ ซึ่งที่การวิจัยนี้มีจำนวนตัวแปรที่ศึกษา 17 ตัวแปร กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 170 – 340 ตัวอย่าง และจาก

การศึกษาขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาค่าเฉลี่ยของประชากรเมื่อยอมรับความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นได้ในระดับ \pm ร้อยละ 10 ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดของตัวอย่างเท่ากับ 286 ตัวอย่าง (ศิริชัย กาญจนวาสีและคณะ, 2559) ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนตัวอย่างจำนวน 320 ตัวอย่าง เพื่อให้มีความเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรที่ศึกษาและเพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์ของการตอบคำถามและขดเซยการตอบกลับของเครื่องมือให้มีข้อมูลเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ โดยตัวอย่างวิจัยได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน (ก่อนประถมศึกษา, ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา) ประกอบด้วยโรงเรียนที่เปิดสอนระดับเดียว โรงเรียนที่เปิดสอนสองระดับ และโรงเรียนที่เปิดสอนมากกว่าสองระดับ โดยสุ่มตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัดที่จำแนกตามระดับการศึกษาที่โรงเรียนจัดการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือที่มีชื่อว่า “แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน” ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลและข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ ตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูล วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษาที่จัดในโรงเรียน ที่ตั้งของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบตอบสั้น (short answer) ตอนที่ 2 แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 4 ระดับ ได้แก่ ระดับ 0 หมายถึงไม่มีหรือไม่ปรากฏการปฏิบัติ ระดับ 1 หมายถึงมีการปฏิบัติหรือมีปรากฏในระดับน้อยหรือน้อยมาก ระดับ 2 หมายถึงมีการปฏิบัติหรือมีปรากฏอยู่เป็นบางส่วน และระดับ 3 หมายถึงมีการปฏิบัติหรือมีปรากฏอยู่เป็นส่วนใหญ่ และแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับร่องรอยหลักฐานของการปฏิบัติที่โรงเรียนมีปรากฏ ทั้งนี้ แบบประเมินที่พัฒนาขึ้นครอบคลุมเกณฑ์คุณภาพ 7 องค์ประกอบ จำนวน 17 ประเด็นการประเมิน รวมทั้งสิ้น 150 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือเสนอไปยังผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่เป็นตัวอย่างวิจัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย และติดต่อประสานงานกับโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย โดยนำส่งเครื่องมือวิจัยด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งประสานงานเพื่อรวบรวมคืนจากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง โดยได้รับเครื่องมือกลับคืนจำนวน 273 ฉบับ (คิดเป็นร้อยละ 85.31) จากนั้นผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวอย่างเพื่อบรรยายลักษณะของตัวอย่าง ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายของการวัด (IOC) และค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (CVI)

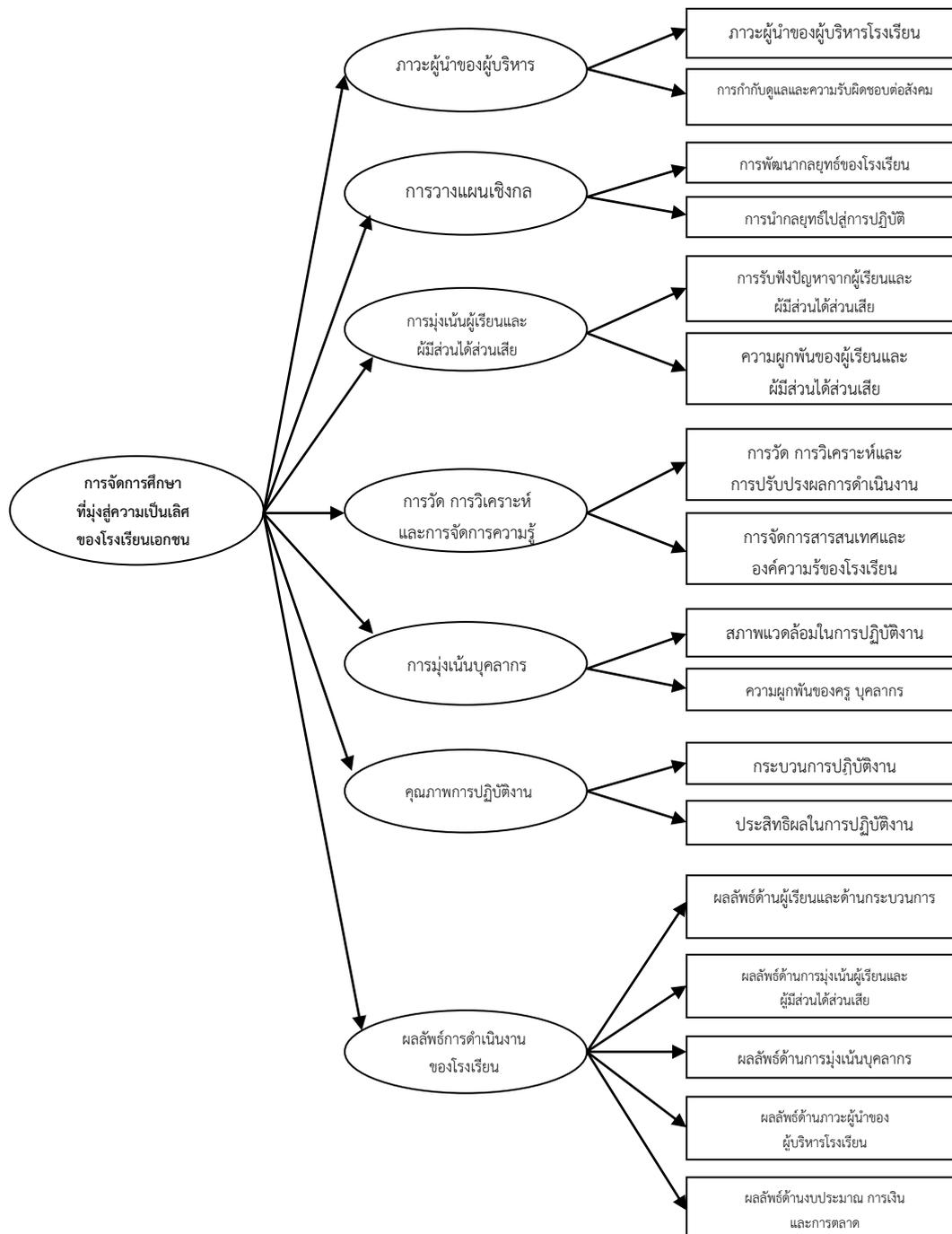
3.2.2 วิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (second order confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบยืนยันโมเดลการวัดการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

3.2.3 วิเคราะห์ค่าความเที่ยง โดยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

3.2.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ใช้แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของข้อรายการประเมินในแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วยเกณฑ์คุณภาพครอบคลุม 7 องค์ประกอบ จำนวน 17 ประเด็นการประเมิน ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะการวิเคราะห์โปรแกรมการจัดการศึกษาที่เป็นเลิศของบัลดริจ (Educational criteria, Baldrige Performance Excellence Program) ปี 2017 - 2018 ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่เป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 3 คน เพื่อนำมาพัฒนาข้อรายการ

ประเมิน ได้ข้อรายการจำนวน 158 ข้อใน 17 ประเด็นการประเมิน มีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน ทำให้ผู้วิจัยสามารถคัดเลือกข้อรายการประเมินเพื่อสร้างแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน ได้ข้อรายการประเมินจำนวน 150 ข้อ

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน

2.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน โดยพิจารณาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายของการวัด (IOC) ข้อรายการประเมินทั้งหมด 150 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายของการวัด (IOC) มากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อรายการประเมินมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวัด (ค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00) และได้พิจารณาดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (content validity index : CVI) พบว่า แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (CVI) มากกว่า 0.70 แสดงความเครื่องมือมีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI = 0.978)

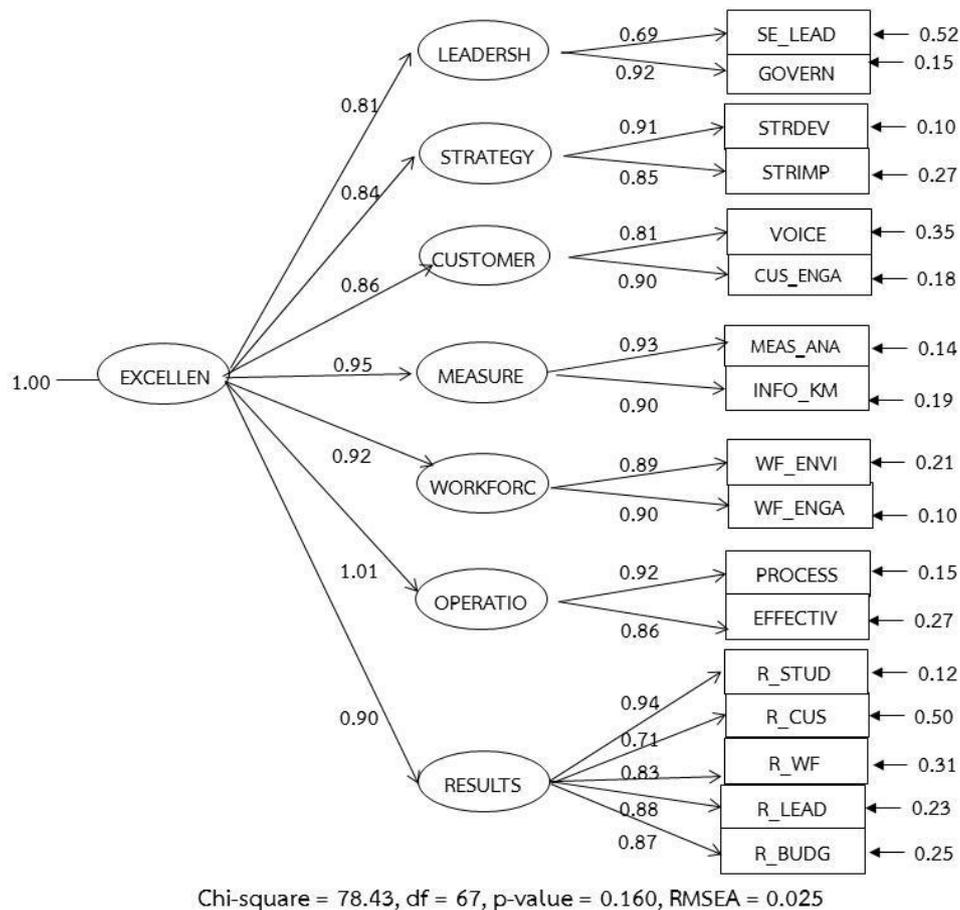
2.2 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง

ผลการวิเคราะห์ความกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองการประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน พบว่า มีค่า Chi-square เท่ากับ 78.43 ($p = .160$) ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 67 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .97 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .93 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .025 และค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือมาตรฐาน (RMSEA) เท่ากับ .025 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพ 2

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง พบว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน ในแต่ละองค์ประกอบมีค่าเป็นบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกองค์ประกอบ แสดงว่า องค์ประกอบทั้ง 7 องค์ประกอบ เป็นตัวบ่งชี้สำคัญในการพิจารณาถึงการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน แต่ละองค์ประกอบมีสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบนั้นๆ อยู่ระหว่าง 0.66 ถึง 1.02 แสดงว่าองค์ประกอบทั้งหมด สามารถวัดการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน และยืนยันโมเดลการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ตัวชี้วัดภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน (SE_LEAD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.69 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารร้อยละ 48

ส่วนตัวชี้วัดการกำกับดูแลและความรับผิดชอบต่อสังคม (GOVERN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารร้อยละ 85

ภาพ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการประเมินการจัดการศึกษา ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบการวางแผนกลยุทธ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ตัวชี้วัดการพัฒนากลยุทธ์ของโรงเรียน (STRDEV) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.91 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการวางแผนเชิงกลยุทธ์ร้อยละ 83 ส่วนตัวชี้วัดการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (STRIMP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.85 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการวางแผนเชิงกลยุทธ์ร้อยละ 73

องค์ประกอบการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ตัวชี้วัดการรับฟังปัญหาจากผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (VOICE) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.81 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร้อยละ 65 ส่วนตัวชี้วัดความผูกพันของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(CUS_ENGA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร้อยละ 82

องค์ประกอบการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ตัวชี้วัดการวัด การวิเคราะห์และการปรับปรุงผลการดำเนินงาน (MEAS_ANA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.93 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ร้อยละ 86 ส่วนตัวชี้วัดการจัดการสารสนเทศและองค์ความรู้ของโรงเรียน (INFO_KM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ร้อยละ 80

องค์ประกอบการมุ่งเน้นบุคลากร ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน (WF_ENVI) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.89 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการมุ่งเน้นบุคลากรร้อยละ 79 ส่วนตัวชี้วัดความผูกพันของครูบุคลากร (WF_ENGA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบการมุ่งเน้นบุคลากรร้อยละ 81

องค์ประกอบคุณภาพการปฏิบัติงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ตัวชี้วัดกระบวนการปฏิบัติงาน (PROCESS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบคุณภาพการปฏิบัติงานร้อยละ 85 ส่วนตัวชี้วัดประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (EFFECTIV) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.86 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบคุณภาพการปฏิบัติงานร้อยละ 73

องค์ประกอบผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ตัวชี้วัดด้านผู้เรียนและด้านกระบวนการ (R_STD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.94 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียนร้อยละ 88 ตัวชี้วัดด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (R_CUST) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.71 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียนร้อยละ 50 ตัวชี้วัดด้านการมุ่งเน้นบุคลากร (R_WF) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.83 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียนร้อยละ 69 ตัวชี้วัดด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน (R_LEAD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.88 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียนร้อยละ 77 และตัวชี้วัดด้านงบประมาณ การเงินและการตลาด (R_BUDG) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.87 และมีสัดส่วนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียนร้อยละ 75

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่สอง ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ (EXCELLEN) ซึ่งเป็นองค์ประกอบอันดับที่สองกับองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านคือ องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหาร องค์ประกอบการวางแผนเชิงกลยุทธ์ องค์ประกอบการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์ประกอบการวัด การวิเคราะห์และการจัดการ

ความรู้ องค์ประกอบการมุ่งเน้นบุคลากร องค์ประกอบคุณภาพการปฏิบัติงาน และองค์ประกอบผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบอันดับที่หนึ่ง พบว่า องค์ประกอบทั้ง 7 ด้านดังกล่าว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.81 ถึง 1.01 แสดงว่าองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านนี้ เป็นตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบในแต่ละด้านและองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน พบว่า องค์ประกอบในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลางถึงระดับสูงมาก โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.68 ถึง 1.01 แสดงว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหาร (LEADERSH) องค์ประกอบการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (STRATEGY) องค์ประกอบการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (CUSTOMER) องค์ประกอบการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (MEASURE) องค์ประกอบการมุ่งเน้นบุคลากร (WORKFORC) องค์ประกอบคุณภาพการปฏิบัติงาน (OPERATIO) องค์ประกอบผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียน (RESULTS) และองค์ประกอบการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน (EXCELLEN) มีความสัมพันธ์กันมิได้แยกกันเป็นอิสระ กล่าวคือ โรงเรียนเอกชนจะต้องมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ มีการมุ่งเน้นบุคลากร มีคุณภาพการปฏิบัติงาน และมีผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียน จึงนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนในระดับที่สูงขึ้น ดังตาราง 1 และ 2

2.3 การตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงในแต่ละองค์ประกอบและความเที่ยงทั้งฉบับของแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน ด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า ค่าความเที่ยงของแบบประเมินแต่ละองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.827 ถึง 0.962 และค่าความเที่ยงของแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ 0.982

2.4 ความคิดเห็นของผู้ใช้แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน ตามมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้อง พบว่า ความคิดเห็นของตัวอย่างผู้ใช้แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน ดังตาราง 3

ตาราง 1 เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน

	1	2	3	4	5	6	7	8
1. LEADERSH	1.00							
2. STRATEGY	0.68	1.00						
3. CUSTOMER	0.70	0.73	1.00					

4. MEASURE	0.77	0.81	0.82	1.00				
5. WORKFORC	0.75	0.78	0.79	0.88	1.00			
6. OPERATIO	0.82	0.85	0.87	0.97	0.93	1.00		
7. RESULTS	0.73	0.76	0.77	0.86	0.83	0.91	1.00	
8. EXCELLEN	0.81	0.84	0.86	0.95	0.92	1.01	0.90	1.00

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการประเมินการจัดการศึกษา
ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t	R ²
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่หนึ่ง				
<u>องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหาร</u>				
ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน	0.69	<--->	<--->	0.48
การกำกับดูแลและความรับผิดชอบต่อสังคม	0.92	0.29	11.51*	0.85
<u>องค์ประกอบการวางแผนเชิงกลยุทธ์</u>				
การพัฒนากลยุทธ์ของโรงเรียน	0.91	<--->	<--->	0.83
การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	0.85	0.14	18.05*	0.73
<u>องค์ประกอบการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</u>				
การรับฟังปัญหาจากผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	0.81	<--->	<--->	0.65
ความผูกพันของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	0.90	0.25	15.62*	0.82
<u>องค์ประกอบการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้</u>				
การวัด การวิเคราะห์และการปรับปรุงผลการดำเนินงาน	0.93	<--->	<--->	0.86
การจัดการสารสนเทศและองค์ความรู้ของโรงเรียน	0.90	0.17	24.30*	0.81
<u>องค์ประกอบการมุ่งเน้นบุคลากร</u>				
สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน	0.89	<--->	<--->	0.79
ความผูกพันของครูบุคลากร	0.90	0.21	21.34*	0.81
<u>องค์ประกอบคุณภาพการปฏิบัติงาน</u>				
กระบวนการปฏิบัติงาน	0.92	<--->	<--->	0.85
ประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน	0.86	0.33	21.96*	0.73
<u>องค์ประกอบผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียน</u>				
ผลลัพธ์ด้านผู้เรียนและด้านกระบวนการ	0.94	<--->	<--->	0.88
ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	0.71	0.10	16.97*	0.50
ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร	0.83	0.13	19.66*	0.69
ผลลัพธ์ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน	0.88	0.21	16.96*	0.77
ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงินและการตลาด	0.87	0.08	18.76*	0.75

การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่สอง				
องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหาร	0.81	0.08	9.87*	0.66
องค์ประกอบการวางแผนเชิงกลยุทธ์	0.84	0.06	15.01*	0.71
องค์ประกอบการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	0.86	0.07	12.81*	0.74
องค์ประกอบการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้	0.95	0.05	18.65*	0.91
องค์ประกอบการมุ่งเน้นบุคลากร	0.92	0.06	16.47*	0.85
องค์ประกอบคุณภาพการปฏิบัติงาน	1.01	0.05	20.34*	1.02
องค์ประกอบผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียน	0.90	0.06	17.37*	0.80
Chi-square = 78.43	df = 67	p = .160		
GFI = .97	AGFI = .93	SRMR = .025	RMSEA = .025	

* $p < .05$ <---> ไม่รายงานค่า SE และ t เนื่องจากเป็นพารามิเตอร์บังคับ (constrained parameter)

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ใช้แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน

มาตรฐานการประเมิน	M	SD	ระดับความคิดเห็น
มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (Utility standards)	4.07	.67	มาก
มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility standards)	3.99	.73	มาก
มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standards)	3.92	.67	มาก
มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy standards)	3.98	.71	มาก

อภิปรายผล

1. แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 4 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 0 ถึงระดับ 3 ร่วมกับแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับร่องรอยหลักฐานของการปฏิบัติที่โรงเรียนมีปรากฏ ครอบคลุมเกณฑ์คุณภาพ 7 องค์ประกอบ จำนวน 17 ประเด็นการประเมิน รวมทั้งหมด 150 ข้อ สอดคล้องตามองค์ประกอบของโปรแกรมการดำเนินงานที่เป็นเลิศบัลดริจ (Baldrige Performance Excellence Program, 2017) ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์คุณภาพ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การนำองค์กร (Leadership) การวางแผนกลยุทธ์ (Strategy) ลูกค้า (Customers) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, analysis, and knowledge management) บุคลากร (Workforce) การปฏิบัติงาน (Operations) และผลลัพธ์ (Results) ทั้งนี้ ข้อมูลการประเมินได้จากการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อมูลการประเมินกับจุดมุ่งหมายการวัด (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายของการวัด (IOC) มากกว่า 0.50 (ค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00) แสดงว่าข้อมูลการประเมินนั้นวัดได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวัด

และตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน โดยพิจารณาดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (CVI) พบว่าแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือมากกว่า 0.70 (CVI = 0.978) แสดงว่าแบบประเมินฉบับนี้มีความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ทั้งนี้ งานวิจัยที่พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินส่วนใหญ่จะตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเฉพาะข้อคำถามหรือข้อรายการโดยใช้ค่า IOC (กรวิภา ฉินนานนท์, 2556; พิรุณเทพ เพชรบุรี, 2551; สมพงษ์ ปันหุ่น, 2548; อรรถพล ศรีไพจิตรวรกุล, 2554) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้ดัชนี CVI ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินทั้งฉบับ เช่นเดียวกับงานวิจัยของเฉลิมศักดิ์ มะลิงาม (2558) ทำให้ได้สารสนเทศที่มีความครอบคลุมมากขึ้น

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งฉบับ ได้แก่ ความตรงเชิงโครงสร้าง ความเที่ยง และความเห็นของผู้ใช้แบบประเมิน ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างนั้น ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับโรงเรียนเอกชนได้ 273 แห่งจากที่กำหนดไว้ 320 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.31 แม้จะไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในเบื้องต้น แต่จำนวนตัวอย่างก็เพียงพอที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังที่กฎแห่งความชัดเจน (Rules of Thumb) ระบุไว้ว่าควรมีตัวอย่างขั้นต่ำสุดไม่น้อยกว่า 50 ตัวอย่างและมีจำนวนตัวอย่างในสัดส่วน 5 เท่าของจำนวนตัวแปร (Hair et al, 2014) และยิ่งสอดคล้องกับ McCoach et al. (2013 อ้างถึงในณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2559) ที่ระบุว่าให้มีจำนวนตัวอย่างไม่น้อยกว่า 200 ตัวอย่าง จากการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการประเมินมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาค่า Chi-square เท่ากับ 78.43 ($p = .160$) ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 67 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .97 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .93 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .025 และค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือมาตรฐาน (RMSEA) เท่ากับ .025 ซึ่ง Cronbach & Meehl (1995 อ้างถึงในศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) ระบุถึงความสำคัญของความตรงเชิงโครงสร้างว่าเป็นการวัดที่ตรงตามลักษณะที่ต้องการวัด การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์นั้นมิใช่ข้อจำกัดเกี่ยวกับความเป็นตัวแทนของเนื้อหาและเกณฑ์ที่เหมาะสม จำเป็นที่จะต้องตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วย นอกจากนี้ยังพบว่ามีการวิจัยที่นิยมตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือวัดและประเมินด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเช่นกันด้วย (เฉลิมศักดิ์ มะลิงาม, 2558; ปองภัทร อินทร์พรชัย, 2551; พิรุณเทพ เพชรบุรี, 2551)

2.2 การตรวจสอบความเที่ยงในแต่ละองค์ประกอบและความเที่ยงของแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนทั้งฉบับด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า ค่าความเที่ยงในแต่ละองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.827 ถึง 0.962 ซึ่ง Nunnally and Bearden (1994 อ้างถึงในณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2559) แนะนำว่า

เครื่องมือการวิจัยควรมีค่าความเที่ยงไม่น้อยกว่า 0.70 จึงจะเหมาะสมในการนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล แสดงว่าแบบประเมินฉบับนี้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลการประเมินครั้งนี้ นอกจากนี้ความยาวของแบบสอบถามมีผลต่อค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง ซึ่งศิริชัย กาญจนวาสี (2556) ได้ระบุว่า การเพิ่มความยาวของแบบสอบถามจะช่วยเพิ่มความแปรปรวนของคะแนนจริงในอัตราที่รวดเร็วกว่าการเพิ่มความแปรปรวนของคะแนนความคลาดเคลื่อน ซึ่งทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงสูงขึ้น ทั้งนี้ แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน มีจำนวนข้อรายการประเมิน 17 ประเด็น รวม 150 ข้อ จากจำนวนข้อรายการดังกล่าวจึงทำให้ค่าความเที่ยงในแต่ละองค์ประกอบมีค่าในระดับสูง

2.3 การศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน ตามมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้อง พบว่า ความคิดเห็นของตัวอย่างผู้ใช้แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน สอดคล้องกับมาตรฐานของการประเมินตามที่ Stufflebeam (1999) ได้เสนอแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิमानซึ่งใช้ในการตรวจสอบโปรแกรมการประเมินตามมาตรฐานการประเมิน 4 หมวด กล่าวคือ การใช้ประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) และความถูกต้อง (Accuracy) นอกจากนี้ยังพบว่า มีงานวิจัยที่มีการสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้แบบประเมินตามกรอบมาตรฐานการประเมินอีกด้วย (กรวิภา ฉินนานนท์, 2556; อรรถพล ศรีไพจิตรวรกุล, 2554) และจากการสอบถามความคิดเห็นที่พบว่าในทุกมาตรฐานการประเมินนั้น มีความคิดเห็นในระดับมาก แสดงว่าแบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนมีคุณภาพสอดคล้องตามมาตรฐานการประเมิน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนฉบับนี้พัฒนาขึ้น เป็นการประเมินความก้าวหน้าหรือการประเมินกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน หากต้องการนำไปใช้อาจมีการปรับปรุงข้อรายการประเมินให้เฉพาะเจาะจงไปถึงผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน จะทำให้ได้สารสนเทศสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

แบบประเมินการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนเอกชนฉบับนี้ เป็นการพัฒนาข้อรายการประเมินโดยภาพรวม ไม่ได้แยกตามระดับการศึกษาเป็นระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา หรือระดับอาชีวศึกษา ในอนาคตอาจพัฒนาแบบประเมินดังกล่าวให้เฉพาะเจาะจงไปตามระดับการจัดการศึกษาซึ่งจะทำให้ได้ข้อรายการประเมินที่มีความเฉพาะเจาะจงและได้สารสนเทศที่สามารถนำไปพัฒนาโรงเรียนเอกชนเป็นการเฉพาะในแต่ละระดับการศึกษาได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรวิภา ฉินนานนท์. (2556). การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐานสำหรับประเมินหลักสูตรสถานศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- เกษศิริ กมล. (2556). การวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีความเป็นเลิศในประเทศไทยตามเกณฑ์มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ มัลคอล์ม บอลดริจ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- เฉลิมศักดิ์ มะลิงาม. (2558). การพัฒนามาตรวัดจิตวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น : การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์กลุ่มแผนเพื่อกำหนดคะแนนจุดตัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2559). การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิสม์เรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปองภัทร อินทร์มพรรณ์. (2551). การพัฒนามาตรวัดความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้สำหรับโรงเรียน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- พิรุณเทพ เพชรบุรี. (2551). การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อใช้ในการเทียบเคียงการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 7 ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. (2559). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภลักษณ์ เศษระพานิช. (2550). การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สมพงษ์ ปันหุ่น. (2548). การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจเพื่อพัฒนาทักษะการประเมินของครูและนักเรียน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2556). รายงานการพิจารณาการศึกษาเรื่อง “นโยบาย ยุทธศาสตร์ สำหรับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการศึกษาเอกชนให้เข้มแข็ง”. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

อรรถพล ศรีไพจิตรวรกุล. (2554). *การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินผู้เรียนระดับประถมศึกษาด้วยแฟ้มสะสมงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

Arif M. (2007). Baldrige theory into practice: A generic model. *International Journal of Educational Management*, 21(2), 114-125.

Baldrige Performance Excellence Program. (2017). *2017 - 2018 Baldrige Excellence Framework (Education): A Systems Approach to Improving Your Organization's Performance*. Gaithersburg, MD: U.S. Department of Commerce, National Institute of Standards and Technology.

Hair, Jr., J. F. et al. (2014). *Multivariate data analysis* (7th ed.). New Jersey: Pearson Prentice-Hall International Inc.

Ruben, B. D., Russ, T., Smulowitz, S. M., & Connaughton S L. (2007). Evaluating the impact of organizational self-assessment in higher education: The Malcolm Baldrige/Excellence in Higher Education framework. *Leadership & Organization Development Journal*, 28(3), 230-250.

Scriven M. (1991). *Evaluation thesaurus* (4th ed). Newbery Park, CA: Sage.

Scriven M. (2000). *The logic and methodology of checklists*. Retrieved from http://www.wmich.edu/sites/default/files/attachments/u350/2014/logic%26methodology_dec07.pdf

Stufflebeam D L. (1999). *Program Evaluations Metaevaluation Checklist*. Retrieved from http://www.wmich.edu/sites/default/files/attachments/u350/2014/program_metaeval_short.pdf

Walker-Egea, C. F., (2014). *Design and Validation of an Evaluation Checklist for Organizational Readiness for Evaluation Capacity Development*. (PH.D. Dissertation). University of South Florida.